

OBSAH

OBSAH	3
ZHRNUTIE	4
ETP SLOVENSKO	6
KOMUNITNÉ CENTRÁ A SOCIÁLNE KLUBY	8
TVOJ SPIŠ II – ZAPÁJANIE MVO DO SOCIÁLNEJ EKONOMIKY	13
SKVALITNENIE BÝVANIA PRE RODINY S NÍZKYM PRÍJMOM	15
FOND TVOJ SPIŠ	16
INTERNETOVÝ OBCHOD PRE UMELCOV A REMESELNÍKOV	17
PROJEKT RÓMSKEJ HUMANITÁRNEJ POMOCI	18
PROGRAM ÚČTOV OSOBNOSTNÉHO ROZVOJA - SPLŇME SI SVOJ SEN	19
TVOJ SVETLOGORSK – UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ VIDIECKYCH OBLASTÍ BIELORUSKAM	21
PROJEKT FINANČNÉHO VZDELÁVANIA RÓMOV	22
POHĽAD DO BUDÚCNOSTI	23
ĽUDIA	24
FINANČNÁ SPRÁVA	25

ZHRNUTIE

V roku 2007 malo ETP Slovensko za sebou už deväť rokov skúseností z komunitnej sociálnej práce vo viac ako dvadsiatich znevýhodnených komunitách na východnom a strednom Slovensku. Táto práca nebola ani najľahšia, ani bezproblémová. ETP Slovensko v nej dospelo k pevnému presvedčeniu, že tradičné prístupy nie sú vhodné pre komunity, ktoré žijú v generačnej chudobe. Komunity, ktoré čelia viacerým problémom súčasne, si vyžadujú nové prístupy, a to také, ktoré za riešiteľa problémov považujú samotných chudobných ľudí. Preto je žiaduci nový typ služieb a nové metódy práce, pri ktorých sa služby poskytujú v komunitných centrách v blízkosti miest, kde klienti žijú, a to komplexným spôsobom všetkým, ktorí tieto služby potrebujú.

Rovnako sme presvedčení aj o tom, že sociálna mobilizácia, prostredníctvom ktorej sa jednotlivci povzbudzujú a posmeľujú, aby pomohli sami sebe a stali sa prospešnými pre svoju miestnu komunitu a zodpovednými voči nej, je nevyhnutnou súčasťou koncepcie našej práce. Horúcou témou našej práce je aj vytváranie lepších podmienok na spolunažívanie rómskej a nerómskej komunity.

V roku 2007 dosiahlo ETP Slovensko tieto výsledky:

a) úspešne ukončené projekty:

- Rómsky finančný vzdelávací projekt – Nebojme sa peňazí, sponzorovaný Britským veľvyslanectvom v SR, v celkovej výške 524 620 Sk.
- projekt Tvoj Svetlogorsk, sponzorovaný organizáciou SlovakAID v celkovej výške 50 000 USD.

b) hlavné projekty realizované v roku 2007:

- *Tvoj Spiš II* – Zapájanie mimovládnych organizácií do sociálnej ekonomiky, sponzorované Európskym sociálnym fondom prostredníctvom Iniciatívy EQUAL vo výške 20 000 000 Sk.
- Skvalitnenie bývania pre rodiny s nízkym príjmom na východnom Slovensku, sponzorované Habitat for Humanity International v celkovej výške 491 230 USD.
- Splňme si svoj sen - Účty osobnostného rozvoja, sponzorované organizáciou Open Society Institute v celkovej výške 250 000 USD.
- Rómsky humanitárny program – sponzorovaný Medzinárodnou organizáciou pre migráciu v celkovej výške 2 407 915 EUR.

c) poskytovanie poradenstva partnerom:

- Winrock International India v rámci projektu Zvyšovanie environmentálneho uvedomenia v indických mestách so záberom na nakladanie s komunálnym odpadom, sponzorované Európskou úniou
- IOM Brussels v rámci programu zameraného na zlepšenie zdravia v rómskych komunitách

d) pokračovanie podpory:

- *ETP Shop* – internetový obchod propagujúci výrobky ľudových umelcov a remeselníkov
- *Fond Tvoj Spiš* – podpora mimovládnych organizácií pri zakladaní sociálnych podnikov a konzultácie pre členské obce

e) zabezpečenie štartu nasledujúcich nových projektov v roku 2008:

- Projekt Skvalitnenie bývania pre rodiny s nízkym príjmom – rozšírenie do ďalších obcí východného a stredného Slovenska, sponzorovaný Habitat for Humanity International v celkovej výške 300 000 USD
- Obnova Svetlogorského mora, sponzorovaný SlovakAID v celkovej výške 4 364 460 Sk.

f) vytvorenie dvoch neziskových organizácií zameraných na obstarávanie nájomných bytov a pomoc znevýhodneným komunitám, a to v partnerstve s obcou Nálepkovo - ETP Slovensko Housing – sociálny podnik, n. o., a s mestom Moldava nad Bodvou – ETP Moldava Housing, n. o.

Ďalšie detaily projektov sa nachádzajú v prílohách.

ETP SLOVENSKO

POSLANIE

ČINNOSTI

HODNOTY A FILOZOFIA

ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj – pôsobí na Slovensku a v zahraničí od roku 1992 ako nezisková konzultačno-vzdelávacia mimovládna organizácia.

POSLANIE

- Podporovať miestny a regionálny rozvoj, chrániť životné prostredie, rozvíjať sociálny, ekonomický, vzdelanostný a kultúrny potenciál jednotlivcov, organizácií a komunit s dôrazom na riešenie problémov znevýhodnených regiónov a sociálne znevýhodnených skupín obyvateľov a etnických menšín.

ČINNOSTI

- Rozvoj sociálneho kapitálu znevýhodnených regiónov Slovenska a budovanie kapacity organizácií, ktoré sa starajú o sociálne znevýhodnených ľudí.
- Posilňovanie environmentálneho, sociálneho, vzdelávacieho a kultúrneho potenciálu jednotlivcov a znevýhodnených skupín a etnických menšín.
- Podpora ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a vytváranie príležitosti na rozvíjanie ich nadania a zručností tak, aby sa podstatne menila kvalita ich života.
- Podpora ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a vytváranie príležitosti na rozvíjanie ich nadania a zručností tak, aby sa podstatne menila kvalita ich života.
- Poskytovanie humanitárnej a sociálnej pomoci ľuďom v núdzi.
- Zriaďovanie a podpora sociálnych podnikov na Slovensku.

HODNOTY A FILOZOFIA

- Dodržiavame princípy trvalej udržateľnosti.
- Udržujeme dialóg o potrebách a možnostiach.
- Usilujeme sa budovať dlhodobé vzťahy.
- Sme transparentní.
- Hľadáme riešenia bežných problémov s ostatnými podobného zmysľania.
- Veríme, že pozitívne zmeny sú možné.
- Presadzujeme rovnosť príležitostí.
- Nepretržite hľadáme a zabezpečujeme systematické riešenia komplexných problémov.
- Veríme, že aj malé a postupné kroky vedú k podstatným dlhodobým zmenám.

ETP Slovensko (ETP) pracuje s menšími komunitami na východnom a strednom Slovensku, podporuje a pomáha zlepšovať sociálnu a ekonomickú situáciu znevýhodnených a marginalizovaných skupín, najchudobnejších z najchudobnejších a etnických menšín, najmä Rómov žijúcich v zanedbaných osadách. ETP Slovensko pomáha svojim klientom pri získavaní zamestnania, stará sa o bezbranných ľudí – najmä starších ľudí, poskytuje rozmanité vzdelávacie kurzy a podporuje chudobné rodiny pri zabezpečovaní a zlepšovaní ich bývania, učí chudobných sporiť a hospodáriť aj s malými finančnými prostriedkami.

ETP sa pevne drží princípov udržateľného rozvoja a východiskom pre naše súčasné aktivity bola pomoc znevýhodneným komunitám pri príprave plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Plány pripravené v spolupráci so samosprávami sa stali základom na vytváranie svojpomocných skupín, pričom schopnosti ich členov sa rozvíjali tréningami a dlhodobou podporou, aby sa dosiahla ich samostatnosť. Výsledkom bolo, že sa zaregistrovali ako občianske združenia a dnes pracujú samostatne. V spolupráci s miestnymi samosprávami sme založili komunitné centrá (komunitné sociálne kluby, kluby práce), v ktorých sa uskutočňujú rozmanité aktivity pre všetky vekové skupiny.

V komunitných centrách ("KC") sa realizujú vzdelávacie programy (cvičenia praktických zručností, mimoškolské aktivity, preventívne programy, celoživotné vzdelávanie, odborný výcvik), programy vytvárajúce pracovné miesta, sociálne a právne poradenstvo všetkým ľuďom z komunity. Ľudia v núdzi dostávajú rady a poskytuje sa im v odôvodnených prípadoch aj humanitárna pomoc. KC poskytujú aj priestory na založenie malej firmy. Členom minority pomáhame zabezpečiť si domov alebo zlepšiť kvalitu súčasného bývania tým, že sa zapájajú do stavebných alebo rekonštrukčných prác.

V KC sa vytvorili pracovné miesta komunitných sociálnych pracovníkov ("KSP") a ich opodstatnenosť bola potvrdená. ETP rozvíja schopnosti a zručnosti miestnych ľudí, aby sa naučili samostatne poskytovať integrované a komplexné služby vo svojich komunitách, vrátane vytvárania pracovných miest v novovznikajúcich sociálnych podnikoch.

Práca ETP je pevne zakotvená v jeho komplexnom prístupe k udržateľnému rozvoju a v presvedčení, že je neúčinné pokúšať sa riešiť ekonomické, sociálne a environmentálne problémy oddelene. ETP svoju prácu v znevýhodnených komunitách stavia na sociálnej mobilizácii jednotlivcov motiváciou, povzbudzovaním tak, aby sami nachádzali spôsoby, ako si môžu pomôcť a aby tak priniesli ďalšie výhody celej komunite. ETP má za cieľ zlepšiť životné podmienky jednotlivcov a znížiť prehlbujúce sa sociálne nerovnosti vytvorením podporujúceho prostredia. ETP verí, že jednotlivci môžu zmeniť svoj osud, ak sa im poskytne integrovaná komplexná pomoc v komunitných centrách umiestnených v blízkosti ich bydlísk. Preto ETP motivuje stovky klientov k prevzatiu zodpovednosti vo viacerých komunitách stredného a východného Slovenska a pomáha im získať zručnosti a schopnosti zarobiť si na živobytie a postupne sa stať nezávislými od sociálnych dávok.

ETP sa zameriava na zlepšenie životných podmienok jednotlivcov a stieranie sociálnych a ekonomických rozdielov pomocou vytvárania pracovných príležitostí v malých podnikoch.

Usiluje sa o rovnosť príležitostí a pomáha znevýhodneným v ich úsilí postarať sa o seba a byť nezávislými od pomoci iných. Verí v možnosť pozitívnych zmien, a tiež verí, že aj malé a postupné kroky vedú k podstatným a dlhodobým zmenám.

KOMUNITNÉ CENTRÁ A SOCIÁLNE KLUBY

ČIČAVA

JABLONOV

LEVOČA

NÁLEPKOVO

OSTROVANY

RUDŇANY

SPIŠSKÉ PODHRADIE

SPIŠSKÝ ŠTVRTOK

STARÁ ĽUBOVŇA

TURŇA NAD BODVOU

VELKÉ KAPUŠANY

Celkový prístup práce občianskeho združenia ETP Slovensko sa zakladá na pochopení vzájomnej previazanosti problémov v sociálnej oblasti, problémov vzdelávania, zdravia, bývania a zamestnanosti. Preto je pre ETP Slovensko kľúčové vytváranie sietí komunitných centier a komunitných sociálnych klubov, ktoré sa snažia čeliť problémom svojej komunity a navrhovať komplexné riešenia na ich zdlanie.

Základom týchto centier sú vyškolení komunitní sociálni pracovníci. Spoznávajú chudobné rodiny v rámci klubových činností a snažia sa im pomôcť pri naplňaní ich potrieb ponúknutím poradenstva a praktickej pomoci.

KSP spolupracujú aj s okresnými úradmi práce a spoločne pomáhajú nájsť prácu pre dlhodobo nezamestnaných. V rámci niektorých centier a existuje možnosť využívať ich priestory na začatie drobného podnikania. Technické a počítačové vybavenie komunitných centier nadobudnuté počas predchádzajúcich projektov pomohlo vytvoriť pre miestne komunitné organizácie podmienky na ich rozvoj a pre miestnych ľudí priestor, v ktorom nájdu vždy pomoc a radu.

Nasleduje stručný opis práce centier v roku 2007.

ČIČAVA

Komunitná práca v Čičave sa začala v auguste roku 2007, a to predstavením činnosti organizácie ETP Slovensko pracovníkom Pastoračného centra v Čičave v oblasti sociálnej, zdravotnej a právnej pomoci pre najstarších členov rómskej komunity.

V septembri 2007 odštartovala terénna práca v rámci projektu RHAP v Čičave, vo Vranove nad Topľou a príľahlých obciach. Tento projekt priniesol aktivity pre starších klientov, a to pravidelné stretnutia, ktorých obsahom boli prednášky o zdravotnej pomoci, právnej pomoci a rôzne kultúrne podujatia (vystúpenia kresťanskej hudobnej skupiny F6).

Medzi mladými Rómami z okolitých obcí vyrástli talentované a nadané deti, ktoré môžu svoj talent ďalej rozvíjať v novovzniknutom divadelnom klube DIK, ktorému priestor na pravidelné stretávanie poskytlo komunitné centrum.

V spolupráci s vranovským Pastoračným centrom a neziskovou organizáciou Horúci tím začali prebiehať každú nedeľu rómske bohoslužby, ktorých spoluorganizátorom je aj komunitné centrum v Čičave. Na prvej bohoslužbe sa zúčastnil aj Európsky komisár pre vzdelanie, kultúru a mládež – Ján Fígel.

S predstaviteľmi obcí sa pravidelne komunikuje o možnej spolupráci pri odstraňovaní nežiaducej sociálnej klímy obyvateľov rómskych osád.

Vedúcim centra je Rastislav Zubaj.

Kontakt: Čičava 74, Čičava, 093 01, tel.:+421-908 64 17 37, e-mail: zubaj@ke.etp.sk

JABLONOV

Jablonovské komunitné centrum realizuje aktivity pre znevýhodnených už od konca roka 2005. Podujatia centra v roku 2007 zahrňovali aktivity pre všetkých členov marginalizovanej rómskej komunity: kurzy šitia, drevorezba, maľovanie veľkonočných vajíčok a kurzy maľovania na sklo. Deti navštevovali hodiny spevu a tanca a zúčastnili sa aj na súťaži v Kolpingovom dome v Spišskej Kapitule. Úspech sa dosiahol aj na poli vzdelávania, keď sa dvaja mladí Rómovia rozhodli študovať ďalej na strednej odbornej škole.

V priebehu roka 2007 11 klientov, ktorí sú účastníkmi projektu Splňme si svoj sen (Účty osobnostného rozvoja), pravidelne navštevovalo finančné školenie – Nebojme sa peňazí, ktoré im pomohlo lepšie porozumieť finančným otázkam, rodinnému rozpočtu a zároveň ich odradilo od nevýhodných pôžičiek od úžerníkov.

Rok sa zakončil výrobou ikebán a vianočných dekorácií.

Vedúcou centra je Darina Dzúriková.

Kontakty: 053 03 Jablonov 165, tel.:+421-918 611 962, e-mail: dzurikova@ke.etp.sk

LEVOČA

V roku 2007 sa aktivity centra sústredili na cvičenia praktických zručností pre nezamestnaných – renovácia nábytku, rekonštrukcia domov vrátane opravy striech historických domov. Tri malé sociálne podniky pokračovali vo svojej činnosti poskytovaním svojich služieb obyvateľom Spišského regiónu. Tieto tri sociálne podniky sa zaoberajú renovačnými prácami, vynovovaním interiérov obydľí a upratovacím servisom pre rôzne hotelové zariadenia a súkromné domy v blízkosti Levoče a Spišskej Novej Vsi, a tým poskytujú pracovné úväzky pre nezamestnaných ľudí na Spiši.

Vedúcim centra je RNDr. Miroslav Pollák.

Kontakt: Špitálska 19, 054 01 Levoča, tel.:+421-53 42 972 20, e-mail: pollak@ke.etp.sk

NÁLEPKOVO

V roku 2007 pracovalo komunitné centrum s mnohými klientmi rôzneho veku v rámci projektov ako Skvalitnenie bývania pre rodiny s nízkymi príjmami v Nálepkove, Tvoj Spiš II., Splňme si svoj sen a Rómsky humanitárny projekt.

Klientom sa sústavne poskytovalo sociálne poradenstvo, finančné poradenstvo a vzdelávacie aktivity – kurzy šitia, tkania a vyšívania, kurzy práce na počítači, kurzy varenia a pod.

Pokračovala aktívna spolupráca s miestnym obecným úradom, miestnymi podnikateľmi a miestnymi občianskymi združeniami, a to OZ Rómovia chcú žiť lepšie, OZ Lačno dživipen, OZ Vondrišiel a OZ Vzdelanie naša nádej do budúcnosti.

Súčasne sa v centre pravidelne venovali aj deťom a mládeži, a to najmä formou voľnočasových aktivít, poznávaním pamiatok, prípravou rôznych výletov ako napr. výlet do prírody, návšteva kúpaliska a pod.

Vedúcou centra je Zdenka Rabatinová.

Kontakt: Mlynská 633, 053 33 Nálepkovo, tel.:+421-53 42 971 68, e-mail: rabatinova@ke.etp.sk

OSTROVANY

V máji roku 2007 sa dohodou o spolupráci na projektoch pre rodiny s nízkym príjmom medzi starostom obce Ostrovany a riaditeľkou ETP Slovensko začala pravidelná práca komunitného centra v Ostrovanoch. Projekty v obci Ostrovany sú zamerané na poskytovanie bezúročných pôžičiek na zlepšenie bývania, zapájanie do sporiaceho programu, a to klientom spĺňajúcim podmienky oboch projektov. Títo klienti sa čoskoro stali cieľovou skupinou aj pre iné aktivity komunitného centra – napr. počítačové kurzy.

Od augusta roku 2007 sa realizoval aj projekt Rómskej humanitárnej pomoci, v rámci ktorého pribudlo 308 nových klientov. Pripravovali sa pre nich stretnutia a aktivity – zdravotné prednášky, právne poradenstvo, duchovné a vzdelávacie stretnutia.

V septembri sa centrum pripojilo k projektu EQUAL, ktorého cieľom je pomôcť nezamestnaným získať prácu a rozvíjať pracovné zručnosti. Klienti projektu si svoje pracovné zručnosti zlepšovali pri dokončovacích prácach na komunitnom centre, učili sa pracovať na počítači a zúčastňovali sa na školeniach a besedách zameraných na získanie a zlepšenie hygienických návykov.

Jeden z najúspešnejších projektov bol projekt Skvalitnenie bývania pre rodiny s nízkym príjmom – 18 klientskych rodín získalo bezúročnú pôžičku na zlepšenie svojho bývania a opravili si svoje byty a domčeky.

Vedúcimi centra sú Marián Trišč a Viera Marková.

Kontakt: Ostrovany 60, Ostrovany, 082 22

tel.: +421-51 489 22 31, e-mail: trisc@ke.etp.sk, markova@ke.etp.sk

RUDŇANY

Komunitné centrum je umiestnené v rekonštruovanej budove priamo v rómskej časti obce nazwanej 5RPII. 99% klientov sú Rómovia.

Na začiatku roka bola poskytnutá pomoc miestnemu rómskemu občianskemu združeniu REMA pri administratívnom vybavovaní aktívnych prác pre cca 30 klientov.

Počas celého roka prebiehali pravidelné aktivity KP ako

drôtkovanie - výroba darčkových predmetov, šitie a oprava odevov, pravidelne raz mesačne sa konali kurzy varenia, na ktorých sa rómske ženy naučili pripravovať finančne nenáročné a objemovo vhodné jedlá. Konali sa cvičenia praktických zručností, kde sa mladé dievčatá a ženy učili šiť a vyrábať textilné hračky. Časť výrobkov sa podarilo odpredať na podujatí ROMAEXPO 2007 v Spišskej Novej Vsi.

Okrem týchto pravidelných aktivít sa konali aj jednorazové aktivity, vo februári výroba „Valentínok“, v marci prednáška o čítaní rozprávok deťom, o knihách, prednášky o správnom hospodárení v domácnosti, zdravotné prednášky rôzneho zamerania. V spolupráci s Radou pre poradenstvo v sociálnej práci v Košiciach sa v mesiacoch máj – september realizovalo vzdelávanie Uchopme šancu zamerané na pomoc rodičom, aby lepšie dokázali pomôcť svojim deťom pri učení sa a písaní domácich úloh.

V oblasti personálneho poradenstva boli poskytované služby na vyhľadávanie práce vhodnej pre klientov s nízkym vzdelaním. Klienti sa zamestnali v automobilovom priemysle, stavebníctve a v službách. Jednu klientku sa podarilo zamestnať na absolventskú prax, ktorú vykonávala v rómskej materskej škole a počas prázdnin sa denne venovala aj deťom v komunitnom centre.

V oblasti sociálneho poradenstva boli poskytované služby najmä na vybavovanie exekúcií, dohody splátkových kalendárov, jednej klientke bola poskytnutá pomoc pri vymáhaní výživného prostredníctvom Centra medzinárodnoprávnej ochrany detí v Bratislave, pretože otec dieťaťa bol občanom ČR.

Organizovali sa aj aktivity pre deti. Projekt grantovej výzvy Nadácie detí Slovenska – Hodina deťom bol schválený, a tak sa podarilo zakúpiť do KC vybavenie na prácu s deťmi - bicykle, kolobežky, snehové klzáky, lopty, futbalový stôl, rôzne spoločenské hry a DVD filmy. Deti sa stretávali pravidelne 3x týždenne, pozerali a čítali si rozprávky, pripravili si vlastné malé divadelné a pantomimové vystúpenia, vyrobili si masky na detský karneval.

V auguste sa začal realizovať projekt RHAP a projekt Splňme si svoj sen, počas celého roka sa realizoval v rómskej materskej škôlke a KC projekt Za lepšie zdravie, ktorý bol venovaný hygiene, sexuálnej výchove a ochrane životného prostredia.

KC počas roka poskytoval pomoc pri stretávaní sa členov komunity na pravidelných duchovných stretnutiach jedenkrát týždenne.

Vedúcou centra je Dana Pustulková.

Kontakt: 5RPII, 053 23 Rudňany, tel: +421-907 404 385, e-mail: pustulkova@ke.etp.sk

SPÍŠSKÉ PODHRADIE

Komunitné centrum pracovalo v priebehu roka 2007 s mnohými klientmi rôznych projektov - EQUAL, Splňme si svoj sen, RHAP (Rómsky humanitárny projekt), Hodina deťom, a ku koncu roka sa začalo pracovať aj na projekte Skvalitnenie bývania pre rodiny s nízkym príjmom.

V rámci projektu EQUAL sa spolupracovalo s Občianskym združením Čercheň na aktívnych prácach, kde bolo zapojených 37 klientov. Zamestnalo sa 25 klientov na Slovensku, v Čechách a v Anglicku. Dvomi klientom sme pomohli zriadiť si živnosť, využíjúc dotáciu z úradu práce.

V priebehu roka bolo pripravených niekoľko cvičení praktických zručností s rôznym zameraním (príprava sviatočného stolovania s ikebanami, výroba adventných vencov, výroba vianočných ozdôb, maľba na hodváb a pod.)

Úspešná bola aj organizácia rôznych kultúrnych podujatí v spolupráci s OZ Čercheň - vystúpenie na Rómskom festivale na Spišskom Hrade, divadelné vystúpenie v Spišskom Podhradí, Mikulášske stretnutie.

Do projektu Splňme si svoj sen sa v Spišskom Podhradí

zapojilo 10 klientov, ktorí spĺňali podmienky projektu. Každý týždeň pre týchto klientov organizuje centrum školenie Nebojme sa peňazí.

V rámci projektu RHAP pracuje centrum so 133 klientmi zo Spišského Podhradia, Žehry, Bystrian, Spišských Vlách, Krompách a Gelnice.

Projekt Hodina deťom pripravuje aktivity deťom klientov. Dvakrát do týždňa navštevujú krúžok šikovných rúk a hudobno-tanečný krúžok, každý mesiac sa pre ne organizuje nejaké podujatie - výlet na Krásnu Hôrku, do planetária, na kúpalisko, na Spišský salaš, do ZOO, na divadelné predstavenie a pod.

Vedúcou centra je Viera Gondová.
Kontakt: Mariánske námestie 34, 053 04 Spišské Podhradie, tel: +421-53-454 25 45
e-mail: gondova@ke.etp.sk

SPIŠSKÝ ŠTVRTOK

Komunitné centrum v Spišskom Štvrtku poskytovalo patričnú pomoc klientom, ktorá sa opierala o individuálnu, skupinovú aj komunitnú prácu s nezamestnanými - na jednej strane v rámci pracovno-profesného poradenstva a vedenia kariéry inštitúciami verejných služieb zamestnanosti, na druhej strane ide o zvládnutie životných situácií nezamestnaných.

Klienti sa často nevedia orientovať na pracovnom trhu, alebo potrebujú oporu v ťažkej životnej situácii spôsobenej stratou zamestnania. Prostredníctvom aktivít v klube práce sa tento problém aktívne rieši. V klube sa klienti učili technikám hľadania zamestnania a najmä to, ako vystupovať pri prijímacích pohovoroch. Na zvýšenie svojich zručností a schopností zamestnať sa sa v klube práce uskutočnili individuálne i skupinové stretnutia so záujemcami o zamestnanie. Na základe ich vzdelania, konkrétnych potrieb, druhu hľadanej práce sa im pomohlo pri hľadaní zamestnania.

Najväčší záujem prejavili ženy z KC o varenie, kde sa gazdinky naučili pripravovať napríklad aj pizzu. Na finančnom školení sa nezamestnané ženy učili hospodáriť s peniazmi a zhotovovať svoje mesačné plány a rozpočty domácnosti. Svoje schopnosti predviedli aj pri zhotovovaní ručných výrobkov. Pri takýchto aktivitách majú možnosť stretnúť sa, vymeniť si názory, skúsenosti a vyzdvihnúť svoje prednosti a taktiež kvalitne využiť svoj voľný čas a zdokonaľiť sa a odovzdať svoje skúsenosti iným jedincom.

Zdravotné prednášky priniesli občanom nové informácie o zdravom životnom štýle, zdravej výžive a sociálne poradenstvo im pomohlo vyriešiť ich krízové situácie, ktoré sa často stávajú spúšťačom narušenia sociálnej roly a schopnosti zvládať ďalšie životné situácie. Právne poradenstvo sa nieslo v znamení odbornej pomoci jednotlivým občanom.

Vedúcou centra je Katarína Kubaská.
Kontakt: Tatranská 4, 053 14 Spišský Štvrtok, tel.: +421-53 469 94 58, e-mail: stvrtok@ke.etp.sk

STARÁ ĽUBOVŇA

V Starej Ľubovni sa denne poskytuje sociálne poradenstvo tak v komunitnom centre ako aj v prirodzenom prostredí klientov. Takto sa udržuje kontakt medzi klientmi a spolupracujúcimi inštitúciami pri realizácii opatrení výchovného a sociálneho dohľadu nad jednotlivými rodinami a klientmi. Činnosť Komunitného centra je účinná a realizuje sa najmä v týchto oblastiach: zamestnanosť, kvalita života, vzdelávanie, zdravie, sociálna integrácia, sociálna oblasť.

Koordinovali sa aktivačné práce v Podosadku, vyhľadávali sa voľné pracovné miesta (aj prostredníctvom internetu), pomáhala sa so spracovaním podnikateľských zámerov, zabezpečila sa dobrovoľná práca pri úprave kultúrneho domu a brigády pre mesto - možnosť odpracovania si dlhu.

Poskytovalo sa poradenstvo a pomoc pri spracovaní žiadostí, odvolaní, splátkových kalendárov, sprostredkovanie šatstva pre mnohohodné rodiny od súkromných darcov a charity. Klienti sa zapojili do projektu Splňme si svoj sen (Účty osobnostného rozvoja) zúčastňovali sa na finančnom školení - Nebojme sa peňazí.

Spolupracovalo sa so ZŠ v meste v rámci kontroly školskej dochádzky, podporili sa mimoškolské aktivity v komunitnom centre. Vo februári sa usporiadal pre rómske deti výlet do Bratislavy a fašiangové posedenie. V júli sa zrealizoval prázdninový pobyt rómskych detí v tábore na Medzibrodí a zorganizoval sa Fest Rom - konferencia pre pastoračiu Rómov a prehliadka rómskych gospelových skupín. Ďalšie aktivity zahŕňali prácu s internetom, čítanie kníh a kreslenie v klubových priestoroch, nácvik kultúrnych programov, športová činnosť (účasť na futbalových turnajoch).

Spolupracovalo sa s nemocnicou pri kontrole očkovania detskej populácie, poskytlo sa zdravotné poradenstvo pre starších občanov - meranie tlaku v komunitnom centre, sprostredkoval sa kontakt so zdravotnými poisťovňami pri vybavovaní formalít. Vykonala sa osвета v oblasti útekov rodičiek z pôrodnice.

Komunitné centrum malo záujem na zmierňovaní sociálnopatologických javov v komunite a spolupracovalo aj s políciou pri vyšetrovaní krádeží mladistvých. Kontrolovalo sa žobranie, pomáhala sa klientom pri liečbach závislosti, pri rokovaní s exekútormi. Podporovala sa kvalita komunikácie medzi klientmi.

Spolupracovalo sa s detskými domovmi, v ktorých sú umiestnené deti zo Starej Ľubovne, ako aj s krízovým strediskom.

Činnosť v centre koordinuje Ľudmila Stašáková.
Kontakt: Podosadok Kultúrny dom, 064 01 Stará Ľubovňa, tel.: +421-52 43 230 62, e-mail: lubovna@ke.etp.sk

TURŇA NAD BODVOU

Komunitné centrum v Turni sa nachádza v priestoroch OZ PRO TORNENSIS. Centrum začalo svoju činnosť v roku 2002. Je miestom, kde sa stretávajú dospelí, deti, mládež aj starší ľudia.

V roku 2007 sa v rámci programu Rómskej humanitárnej pomoci (RHAP) vytvoril klub pre starších Rómov, pre ktorý sa pripravovali pravidelné týždenné aktivity ako tradičná ručná výroba, tkanie, výroba prútených výrobkov, hrnčiarska výroba, oprava a výroba obuvi, výroba sviatočných vencov, pletenie a iné.

Každý mesiac navštívi centrum kňaz, ktorý pripravuje zaujímavý a vždy aktuálny program.

V spolupráci s občianskym združením organizuje centrum program aktivačných prác pre 30 nezamestnaných klientov, a tak napomáha k nadobudnutiu pracovných zručností a návykov. Väčšina týchto klientov pracuje buď v tesárskej dielni, alebo vyrábajú prútené košíky.

V priebehu roka 2007 centrum organizovalo alebo spolupracovalo na týchto aktivitách: výstava tradičných rómskych výrobkov, remeselné víkendy, Devleskhero kher – aktivity pre Rómov každého veku, občiansky klub pre obyvateľov Turne.

Centrum pripravilo aj kurzy a školenia pre nezamestnaných a poberateľov sociálnych dávok – žiadosť o prácu, napísanie životopisu, príprava žiadosti o sociálne dávky a príspevky a príprava podnikateľského zámeru pre získanie dotácie z úradu práce.

Vedúcou centra je Margita Bartóková.

Kontakt: OZ Pro Torenسيس, Turňa nad Bodvou 60, 044 02 Turňa nad Bodvou,
tel.: +421-915 890 332, e-mail: bartokgita@gmail.com

VELKÉ KAPUŠANY

V septembri roku 2007 bolo otvorené komunitné centrum vo Veľkých Kapušanoch. Prvým zavedeným projektom bol program Rómskej humanitárnej pomoci (RHAP) pre starších Rómov. Terénna práca zahŕňala návštevu klientov v ich prirodzenom prostredí. Naplánovali sa nové aktivity, ktoré boli pripravené na základe potrieb a záujmu klientov.

Veľa klientov má hudobný talent, preto sa pripravil zábavný program Roma Nostalgia s množstvom spevu a tanca. Na program boli pozvaní aj zástupcovia miestneho úradu, ktorým sa program veľmi páčil. Klienti boli spokojní s takýmto typom aktivity, mohli sa spolu stretnúť a porozprávať sa.

Klientom sa poskytovalo aj zdravotné a právne poradenstvo, niektorým núdzová pomoc a aj rozvoz teplého jedla tým najchudobnejším.

Vedúcim centra je Viktor Teru.

Kontakt: Hlavná ulica, Veľké Kapušany, 079 01, tel.: +421-908 84 92 68, e-mail: teruviktor@gmail.com

TVOJ SPIŠ II – ZAPÁJANIE MVO DO SOCIÁLNEJ EKONOMIKY

EURÓPSKY SOCIÁLNY FOND – INICIATÍVA EQUAL

Iniciatíva EQUAL je laboratóriom nových nápadov Európskej stratégie zamestnanosti a procesu sociálnej inklúzie. Jej poslaním je presadzovať zahrnutie čo najväčšej časti spoločnosti do pracovného procesu, a teda boj proti rasovej alebo etnickej diskriminácii, proti diskriminácii na základe pohlavia, náboženstva alebo viery, veku alebo sexuálnej orientácie. Realizáciu v členských štátoch finančne podporuje Európsky sociálny fond. Počas roka 2007 podporil EQUAL projekt TVOJ SPIŠ II – zapojenie MVO do sociálnej ekonomiky prostredníctvom ETP Slovensko.

Projekt Tvoj Spiš II je vybudovaný na predošlej práci ETP Slovensko a hoci sa zameriava na problém nezamestnanosti, ďalej pokračuje vo svojom holistickom prístupe.

Hlavným cieľom projektu je postarať sa o zvýšenie kvalifikácie mimovládnych organizácií v partnerských obciach (Holumnica, Jablonov, Nálepko, Ostrovany, Rudňany, Spišské Podhradie, Spišský Štvrtok, Stará Ľubovňa) tak, aby mohli pomôcť sociálne znevýhodneným skupinám a zvýšiť ich šance zamestnať sa.

Cieľom iniciatívy bolo, aby od 1. septembra 2005 až do konca roka 2008, keď sa projekt končí, mohli mimovládne organizácie ("MVO") poskytnúť účinnú pomoc pre dlhodobo nezamestnaných, aby mohli získať zamestnanie, a tak byť integrovaní do spoločnosti, vrátane využitia sociálnych podnikov.

V spolupráci s miestnou samosprávou, miestnymi občianskymi združeniami, firmami a jednotlivcami, MVO stimulujú a podporujú využitie talentu a zručností nezamestnaných, aby mohli predávať svoj tovar alebo založiť malú firmu. Samotné MVO sa v skutočnosti samé ustanovujú ako sociálne podniky.

Dôraz sa kladie nielen na zníženie nezamestnanosti zvyšovaním kvalifikácie a preškolením na zamestnanie, po ktorom v zásade nemusí byť dopyt, ale hlavne na zvyšujúci sa počet pracovných príležitostí (vrátane zakladania nových sociálnych podnikov).

Prevádzkovaním existujúcej siete komunitných centier v rámci ETP a čerpaním skúseností od zahraničných partnerov poskytujú personálni poradcovia v úzkej spolupráci s úradmi práce pomoc a poradenstvo klientom pri hľadaní práce a pri prekonávaní prekážok, ktoré im bránia uspieť.

Bola vytvorená sieť klubov práce, kde majú klienti možnosť získať informácie o práci, školeniach a majú prístup k databázam a vyhľadávaniu prostredníctvom internetu. K dispozícii je aj zariadenie pre deti a občerstvenie. Ďalšou pomocou je odborný poradca v oblasti podnikania pre

ľudí, ktorí majú záujem o založenie vlastného obchodu alebo podniku. Na tom istom mieste sa môžu klienti stretnúť aj s predstaviteľmi iných organizácií, a tak získať znalosti z okruhu sociálnej starostlivosti, zdravia, vzdelania a bývania.

Na konci roku 2007 bol stav takýto:

- **osem** funkčných klubov práce
- **osem** funkčných miestnych partnerstiev
- **deväť vyškolených personálnych poradcov poskytujúcich služby nezamestnaným**
- **šesť funkčných sociálnych podnikov** (upratovací servis, obchod remeselných a umeleckých výrobkov, stolárska dielňa, reštaurátorská dielňa, sociálne služby a poradenstvo, výroba remeselných a umeleckých výrobkov)
- **sedemnášť** spolupracujúcich neziskových organizácií
- **dva novovznikajúce sociálne podniky** (poskytujúce služby starým ľuďom a fyzicky postihnutým)
- **nový typ kurzov na zdokonalenie zručností pre nezamestnaných vo všetkých kluboch práce** (finančné vzdelávanie zamerané na vedenie rodinného rozpočtu, prevenciu požíčavania si peňazí a manažment dlhu, osobná zodpovednosť)
- **osem MVO** organizujúcich aktívne práce pre dlhodobo nezamestnaných
- **sedemnášť** vytvorených pracovných miest v podniku sociálnej ekonomiky – stolárska dielňa
- **dvadsať** profesijných kurzov pre nezamestnaných (drevorubačstvo, murárstvo, tesárstvo, reštaurovanie, krajčírstvo, dekorácia textílií, čistiace služby, zdravie a bezpečnosť, kaderníctvo, varenie, kladenie podlahových krytín, výstavba podhládov a oprava strechy, rekonštrukcie kúpeľní a kuchýň, batika, kašírovanie, sklo maľba, vyšívanie, háčkovanie, šitie, pletenie, maliarstvo a iné)

- **päťdesiat** kurzov na budovanie kapacít pre nezamestnaných
- **tridsaťpäť** nezamestnaných si otvorilo živnosť
- **stoštrnásť** pracovných miest na sezónne práce
- **vyše tisíc** nezamestnaných sa uplatnilo v prácach na dohodu, brigádu, aktivačnej činnosti, pracovnom pomere, dobrovoľníctve, SZČO a absolvenskej praxi
- **stodvadsaťšesť** zazmluvnených pracovných pomerov
- **viac ako tisíc** nezamestnaných sa zúčastnilo na školeniach

SKVALITNENIE BÝVANIA PRE RODINY S NÍZKYM PRÍJMOM

HABITAT FOR HUMANITY INTERNATIONAL

Habitat for Humanity International je nezisková ekumenická kresťanská organizácia, ktorá sa venuje eliminácii nedôstojného bývania na celom svete a ponúka adekvátne, prijateľné riešenia pre ľudí bez domova. Habitat je založený na presvedčení, že všetci ľudia si zaslúžia jednoduché, skromné, ale dôstojné a bezpečné miesto na život.

Počas roka 2007 ETP Slovensko spolupracovalo s organizáciou Habitat for Humanity International na adaptácii a implementácii modelu rozvoja sociálneho bývania na Slovensku s cieľom zlepšiť životné podmienky chudobných (najmä) rómskych rodín v Nálepkove. Pilotná fáza sa začala v decembri 2005 a od 1. júla 2007 sa rozšírila do ďalších obcí na Slovensku.

V roku 2006 Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR poskytlo obecnému úradu v Nálepkove dotáciu vo výške 80% nákladov na nové byty pre 20 rómskych rodín, ostatok, vo výške 20%, hradil miestny úrad. Do práce sa zapojili aj budúci obyvatelia týchto domov v rámci stavebných prác. Tieto dotácie umožňujú výstavbu len nízkoštandardných bytov s obmedzeným vybavením, napr. bez podlahy, dláždenej kúpeľne, vybavenia kuchyne a bez dostatočného kúrenia a izolácie, ktoré by zabezpečili nenáročné, ale slušné životné podmienky pre rodiny s deťmi. V septembri roku 2007 sa poskytli pôžičky 20 nájomníkom nových obydľí z Revolvingového fondu Habitat for Humanity na krytie ďalších nákladov, ktoré umožnili základný štandard bývania (ako protiklad k nízkoštandardnému).

V roku 2007 ETP Slovensko v spolupráci s Habitat for Humanity poskytlo pôžičky (priemerne vo výške cca 35000 Sk) na renováciu alebo modernizáciu 55 obydľí. Rodiny z Nálepkova a Ostrovian prešli stavebným školením, počas stavebných prác boli vedení a zároveň sa zúčastňovali na aktivitách komunitného centra, ako bol kurz finančného manažmentu, vedenia rodinného rozpočtu, na rôznych kultúrnych akciách a mimoškolských aktivitách pre deti. KSP ETP Slovensko pomáha nezamestnaným členom rodín zapájať sa do aktivačného programu, hľadať prácu, kontaktuje ich s potenciálnymi zamestnávateľmi, pomáha im pri získaní príspevku z Úradu práce na začatie drobného podnikania a pri riešení ich sociálnych, zdravotných a právnych problémov.

Ojedinelosť a výnimočnosť tohto programu pritiahla pozornosť Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja a splnomocnenca Úradu vlády SR pre rómsku menšinu. Tieto aktivity sa stali predmetom rozhovorov o partnerstve a spolupráci medzi vládou a organizáciou neziskového sektora.

Z celkového počtu 105 rodín, ktoré získali mikropôžičku v rokoch 2006 a 2007, ani jedna nemala problém so splácaním pôžičky v dohodnutom termíne.

Pôžičky na zlepšenie bývania, spravované organizáciou ETP Slovensko, sú časťou širšieho balíka služieb poskytovaných rodinám klientov v rámci komunitných centier v Nálepkove a Ostrovianoch.

FOND TVOJ SPIŠ

Z Programu Tvoj Spiš vyplývalo aj založenie Fondu Tvoj Spiš a to z iniciatívy ETP Slovensko v októbri 2002 a zahŕňalo 3 mestá a 11 obcí zo Spišského regiónu.

Cieľom bolo podporiť ekonomický a sociálny rozvoj v znevýhodnených regiónoch Spiša. V rámci siedmich grantových kôl získalo viac ako 100 občianskych združení z miest a obcí zúčastnených na programe viac ako 6 miliónov korún na realizáciu 162 projektov zlepšujúcich život a životné podmienky ich obyvateľov.

Kritériom pre úspech projektových žiadostí bolo vytvorenie podmienok na vytvorenie pracovných príležitostí, najčastejšie formou samozamestnania sa v zhode s miestnym plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja a aktívnou účasťou čo najväčšieho počtu členov komunity – najmä znevýhodnených skupín, menších, žien a nezamestnaných ľudí a s podporou participácie obecných úradov na rozpočte s podielom aspoň 50 %.

V priebehu roka 2007 bolo doručených päť projektov finančne podporených v rámci 8. grantového kola Fondu TVOJ SPIŠ v celkovej výške 162 405 Sk.

V rámci Fondu Tvoj Spiš sa uskutočnil aj dotazníkový prieskum služieb a remesiel v ôsmich mestách a obciach na Spiši (Spišské Podhradie, Jablonov, Spišský Štvrtok, Rudňany, Holumnica, Stará Ľubovňa, Podsadok, Nálepko).

Uskutočnilo sa 50 cvičení praktických zručností pre nezamestnaných v Spišskom regióne, týkajúcich sa remeselných, rekonštrukčných, reštauračných, stavebných a remeselných prác.

Fond Tvoj Spiš pomohol pripraviť nové projektové zámery predložené Fondu sociálneho rozvoja pre nasledujúce obce: Žehra, Ostrovany, Spišská Teplica, Nálepko, Dravce, Iliášovce, Jablonov, Stará Ľubovňa a Nálepko.

Fond Tvoj Spiš pomohol vypracovať nové projektové zámery neziskovým organizáciám, ktoré vykonávajú svoju činnosť v členských obciach Fondu, ktoré boli predložené v rámci výziev Nadácie pre deti Slovenska, Nadácie Ekopolis, Ministerstva kultúry SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Fond sa podieľal aj na vzdelávacích a školiacich aktivitách pre organizácie s osobitným zameraním na vytváranie pracovných príležitostí pre postihnutých ľudí v novozaložených sociálnych podnikoch.

INTERNETOVÝ OBCHOD PRE UMELCOV A REMESELNÍKOV

Kedže jednou z hlavných priorít organizácie ETP Slovensko je podpora miestneho rozvoja a schopností obyvateľov, vytvorili sa pevné putá s mnohými rómskymi a nerómskymi zručnými remeselníkmi z východného Slovenska.

Terajší ľudoví remeselníci čelia ťažkým trhovým podmienkam vytvoreným nákupnými centrami a supermarketmi, ktoré ponúkajú lacný tovar. Tým sa oslabila a ohrozila ľudová remeselná výroba na Slovensku. Šikovnosť, zručnosť a ťažká práca ľudových umelcov už nemá to uznanie a ocenenie, aké by si zaslúžila.

Viac ako 100 umelcov, od východného Bardejova a Svidníka až po viac na západ situované mestá a dediny Popradu a Štrby, bolo pozvaných na predaj ich výrobkov na internete. Takmer 80 remeselníkov súhlasilo, aby sa stali súčasťou virtuálneho obchodu.

Ručne vyrábané výrobky sa stali predmetom predaja OZ Čercheň počas kultúrnych akcií a rôznych tradičných trhov v Spišskom Podhradí a Levoči.

Počas roka 2007 sa uskutočnili ďalšie kroky k prezentácii, spropagovaniu a predaju ručne vyrobených originálov, vyrobených remeselníkmi Spišského regiónu prostredníctvom internetového obchodu.

Kedže je každý výrobok jedinečný a jeho výrobca nemá kde produkt skladovať, webová stránka poskytuje on-line objednávky, vybavuje ich off-line, umožňuje platbu kartou a zabezpečuje dopravu na akékoľvek miesto na svete.

Adresa webovej stránky je www.etpshop.sk.

PROJEKT RÓMSKEJ HUMANITÁRNEJ POMOCI

Medzinárodná organizácia pre migráciu vznikla v roku 1951 ako medzivládna organizácia s cieľom pomáhať presídleným osobám, utečencom a migrantom v Európe. V súčasnosti má organizácia 109 členských a 24 pozorovateľských štátov a svojou činnosťou pokrýva širokú škálu migračných otázok vo všetkých oblastiach sveta. Na Slovensku má zastúpenie od roku 1995.

Počas druhej svetovej vojny určité skupiny ľudí v Európe značne trpeli. Množstvo z nich takéto utrpenie neprežilo a tí, ktorí prežili, ešte dnes prežívajú traumy. V niektorých prípadoch bolo kruté zaobchádzanie založené na príslušnosti k etniku. Špecifický druh kolektívnej viny sa vzťahoval aj na populáciu Rómov.

Medzinárodná organizácia pre migráciu nadviazala kontakt s ETP Slovensko, aby prevzala projekt, ktorý má pomáhať starším Rómom, ktorí trpeli počas druhej svetovej vojny. A tak sa v auguste začal realizovať humanitárny a sociálny program pre Rómov narodených pred 9. májom 1945 a pre tých, ktorí prežili nacistické

prenasledovanie. V regióne stredného a východného Slovenska žilo 6000 takýchto Rómov a na základe ich potrieb a problémov im bol poskytnutý jeden alebo viac typov humanitárnej a sociálnej pomoci.

Vo všetkých mestách a dedinách, kde sa projekt realizoval, neexistujú medzi vyššou strednou triedou a tou najnižšou žiadne prvky sociálnej solidarity. Jediný druh solidarity je rodina. Situácia najchudobnejších segregovaných Rómov takto závisí od vonkajšej pomoci a sociálnej siete medzi Rómami a Nerómami. Tú poskytuje Romske humanitárny program pre 6000 starších Rómov z celého východného a stredného Slovenska.

Humanitárna pomoc zahŕňa potravinové a hygienické balíky, zimnú pomoc vo forme dreva a teplých prikrývok, právnu, sociálnu a zdravotnú pomoc. Vo výnimočných prípadoch sa môže poskytnúť núdzová pomoc vo forme riešenia finančných problémov alebo problémov spojených s bývaním. Osobitným druhom pomoci bola sociálna pomoc, poskytovaná na miestach s vyšším počtom starších Rómov a v spolupráci s obecnými úradmi sa aktivity pre starších Rómov realizovali v sieti 10 komunitných centier, ktoré ponúkali vzdelávacie aktivity, sociálnu a právnu pomoc nielen starším Rómom, ale aj členom celej komunity.

Centrá neboli len miestom stretnutí, pomáhali aj riešiť problémy, snažili sa zodpovedať otázky a boli prostriedkom zmysluplného trávenia času – napríklad umeleckou aktivitou, remeselnou výrobou a oddychom. Boli navštevované pracovníkmi v teréne, lekárom, právnikom a ostatnými odborníkmi, ktorí poskytovali poradenstvo na riešenie rozličných každodenných problémov.

ETP Slovensko - Centrum pre udržateľný rozvoj dúfa, že tento program neposkytol len jednorazovú pomoc príjmom. V niektorých prípadoch je poskytnutie humanitárnej pomoci ako zapálenie svietielka nádeje v ťažkých časoch, ktorými klienti prechádzajú.

PROGRAM ÚČTOV OSOBNOSTNÉHO ROZVOJA - SPLŇME SI SVOJ SEN

Open Society Institute vstúpil do partnerstva s občianskym združením ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj koncom roka 2006, aby spoločne počas nasledujúcich troch rokov realizovali inovatívny program – Účty osobnostného rozvoja vo východoslovenských obciach a mestách, v ktorých žije veľký počet rómskych rodín s nízkymi príjmami.

Idea programu Účty osobnostného rozvoja pochádza z USA, kde sa uskutočňuje už viac ako desať rokov. Podobný program bol úspešne zavedený aj v iných krajinách. Tieto programy dokázali, že dokonca aj najchudobnejší ľudia si vedia pravidelne šoriť. Finančný bonus, ktorý je odmenou pre úspešných sporiteľov, motivuje účastníkov zapojených do programu aspirovať aj na ciele, ktoré by inak boli nad rámec ich možností.

Od účastníkov sa očakáva, že budú schopní preukázať, že si vedia nielen zabezpečiť príjem, ale aj časť z neho odložiť na svoje budúce ciele a plány. Finančný bonus vo výške maximálne rovnajúcej sa nasporenej sume peňazí je odmenou pre tých, ktorí dodržia prísne podmienky programu. Bonus umožňuje sporiteľom uvažovať o takých cieľoch, ktoré by inak boli pre nich nedosiahnuteľné, ako napríklad vlastníctvo domu alebo bytu, rekonštrukcie, odborné vzdelanie, začiatok podnikania a pod.

Klienti programu sú zapojení do tzv. „na mieru šitého“ kurzu finančného vzdelávania, v ktorom získajú nové poznatky a zručnosti, ako lepšie hospodáriť, ako sa zbaviť ekonomickej závislosti od druhých.

Najväčším prínosom programu je, že jeho účastníci sa sami aktívne zapájajú a budujú si svoj majetok svojím vlastným úsilím a snahou. Dlhodobým zámerom programu je získať dostatok skúseností a poznatkov, ktoré by pomohli presvedčiť slovenských zákonodarcov, že vyplácanie sociálnych dávok ľuďom v materiálnej núdzi bez akýchkoľvek podmienok prehlbuje závislosť chudobných od štátu a berie im odvahu a chuť zabezpečiť svoju každodennú existenciu vlastným úsilím. Rovnako je zámerom programu presvedčiť slovenských zákonodarcov o potrebnosti vytvoriť novú sociálnu politiku, ktorá pomôže terajším klientom úradov práce dosiahnuť finančnú nezávislosť.

Program preto ponúka príležitosť účastníkom z rodín s nízkym príjmom prevziať aktívnu úlohu v naplánovaní si krokov na zlepšenie svojej vlastnej finančnej situácie, a tak im nepriamo umožní dosiahnuť ciele, ako je zvýšenie hodnoty ich majetku, zvýšenie ich sociálnej mobility a zvýšenie šancí na získanie práce a tiež aj zabezpečenie vyššej predvídateľnosti ich príjmov. Projektom sa pilotne v praxi overí možnosť náhrady plošného poskytovania sociálnych dávok chudobným ľuďom bez rozdielu poskytnutím finančnej podpory, ktorá si vyžaduje určitý dlhodobý záväzok, námahu a aktivitu od príjemcov.

Po vykonaní prieskumu a po diskusiách s rómskymi komunitami sa do projektu vybrali komunity v týchto

obciach: Jablonov, Nálepko, Ostrovany, Rudňany, Spišské Podhradie, Spišský Štvrtok, Turňa nad Bodvou a v meste: Stará Ľubovňa.

Typickými príkladmi cieľov, na ktoré si môžu klienti šoriť, je vodičský kurz, nákup domáceho počítača, začiatok podnikania, rekonštrukcia alebo kúpa domu alebo bytu.

Všetkým účastníkom zapojeným do projektu je poskytnuté osobné poradenstvo ako spravovať vlastné financie, a pokiaľ to bude možné, aj pomoc pri kúpe domu alebo pri začatí podnikania. KSP ETP Slovensko po prevzatí žiadosti od klienta overujú, či je kandidát vhodný, pomáhajú účastníkom zostaviť osobný rozpočet, zabezpečia základné školenie o financiách, sledujú sporenie účastníkov, poskytujú poradenstvo v prípade finančnej núdze a riešia otázky finančných bonusov. Účastníci sa zmluvne (tzv. zmluvou o osobnej zodpovednosti) zaväzujú, že budú dodržiavať prísne pravidlá projektu.

Na konci roka 2007 boli dosiahnuté tieto úspešné výsledky:

- 126 účastníkov sporenia
- len 20-% miera odstúpenia od sporenia v prvom roku projektu
- miestna samospráva podporuje účasť klientov v projekte a je nadšená ich výsledkami
- intenzívny záujem o projekt v iných oblastiach Slovenska
- drvivá väčšina klientov chce pokračovať v sporení a pomôcť si tak pri zlepšení svojho bývania (projekt Zlepšenie bývania pre rodiny s nízkym príjmom – Habitat for Humanity International)
- veľmi pozitívna odozva miestnych aj národných médií
- o projekt sa zaujíma aj Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity a iné národné a medzinárodné inštitúcie

Skúšobná doba projektu poukázala na to, že:

- rómske rodiny majú záujem o zveľadenie svojho majetku a pomoci svojej rodine
- rómske rodiny si dokážu pomôcť
- Nerómovia sú prekvapení schopnosťou rómskych rodín sporiť si
- je tu obrovský dopyt po takomto druhu pomoci
- schéma programu Účtov osobnostného rozvoja sa zaradila medzi ostatné silné nástroje pri riešení problémov tých najchudobnejších popri poskytovaní sociálnej, zdravotnej a právnej pomoci

Počas roku 2007 bolo do projektu Splňme si svoj sen zapojených 126 klientov, z ktorých si 5 sporilo na vzdelávanie (napríklad získanie vodičského oprávnenia, nákup počítača) a 121 klientov si sporilo na zlepšenie podmienok bývania (napríklad výmena okien a dverí, kúpa bytu, prestavba kúpelne a pod.). Percento miery odstúpenia klientov z projektu bolo 20%.

ETP Slovensko spravuje aj projekt pôžičiek na zlepšenie bývania v spolupráci s partnerom projektu, Habitat for Humanity International a práve klienti projektu Splňme si svoj sen majú príležitosť vybrať si takýto druh pôžičky. Klient, ktorý si pravidelne sporiť, má väčšie šance získať úver od banky, v ktorej si ukladá svoje úspory.

Okrem vyššie vymenovaných výhod očakávame, že program tiež napomôže aj zvýšiť sebadôveru a sebaúctu jeho účastníkov, zlepši kvalitu života a podporí stabilitu rodín.

TVOJ SVETLOGORSK – UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ VIDIECKYCH OBLASTÍ BIELORUSKA

Cieľom projektu bolo podporiť miestne neziskové občianske organizácie, aby rozvinuli udržateľné ekonomické aktivity vo vidieckych oblastiach Svetlogorska v Gomelskom regióne juhozápadného Bieloruska. Partnerská spolupráca zahŕňajúca slovenské skúsenosti a odborný prínos (ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj), bieloruskej regionálnej neziskovej organizácie (Community Development Project) a Okresného úradu v Svetlogorsku mala za cieľ navrhnúť a prezentovať konkrétne príklady udržateľných ekonomických aktivít. Zainteresovanými boli miestne samosprávy vo vybranej oblasti, potenciálni budúci podnikatelia a Klub práce.

Dosiahlo sa zvýšenie uvedomenia „kľúčových hráčov“ v Svetlogorsku o dôležitosť rozvoja malého podnikania na vidieku, kde veľké poľnohospodárske družstvá prepúšťajú pracovníkov a kde nie je dostatok príležitostí na zamestnanie.

Pomocou budovania kapacít partnerskej neziskovej organizácie a miestnych samospráv sa napomohlo zabrániť ďalšiemu odchodu mladých ľudí z vidieka a podporiť rozvoj malého podnikania na vidieku. Viac ako 50 jednotlivcov z Bieloruska bolo zapojených do individuálnych poradenských a konzultačných rozhovorov vo veci rozvinutia samo-zamestnávateľských aktivít na vidieku a naučili sa lepšie porozumieť základom trhovej ekonomiky v podmienkach krajiny, kde súkromné podnikanie je len v začiatkoch a zamerané prevažne na obchodné činnosti.

Počas štyroch študijných ciest na Slovensko sa účastníci z Bieloruska zoznámili s rozmachom agroturistiky na východnom Slovensku a jej prínose pre slovenské hospodárstvo.

Zriadilo sa malé podnikateľské poradenské centrum vo Svetlogorsku, ktoré je proaktívne pri vyhľadávaní a podpore klientov zaujímajúcich sa o rozvoj malého podnikania. Jeho zamestnanci majú proaktívny prístup a poskytujú poradenstvo priamo na vidieku, tam, kde žijú potenciálni záujemcovia o podnikanie.

Pripravil sa podrobný tréningový manuál, ktorého súčasťou sú informácie pre miestnych trénerov, umožňujúce im poskytovať poradenstvo a podporu jednotlivcom, ktorí majú záujem rozbehnúť malé podnikanie, pomôcť im s prípravou podnikateľského plánu, získaním grantov alebo pôžičiek, zriadením firmy a s daňovými otázkami.

PROJEKT FINANČNÉHO VZDELÁVANIA RÓMOV

Cieľom tohto vzdelávania bolo nasmerovať väčšiu pozornosť troch vekových skupín (deti, tínedžeri, dospelí) na problematiku financií, na oboznámenie sa s nimi a na vytváranie rodinného rozpočtu, a to v rodinách z rómskych komún. V rámci projektu sa vytvoril interaktívny počítačový kurz s názvom Nebojme sa peňazí, ktorý používajú pri finančnom vzdelávaní klientov komunitných centier personálni poradcovia.

Tento kurz bol súčasťou programov ETP Slovensko zameraných na zveľaďovanie majetku, resp. získanie aktív, a to v rámci projektu Splňte si svoj sen (Účty osobnostného rozvoja), ktorý poskytoval finančný bonus vo výške sporenej sumy pre klienta na vopred určený cieľ (rekonštrukcia a renovácia domu, vzdelanie, začatie drobného podnikania a iné a tiež aj v rámci projektu Skvalitnenie bývania pre rodiny s nízkym príjmom, ktoré získali mikropôžičky. Klienti oboch projektov sú pravidelnými účastníkmi finančného vzdelávania Nebojme sa peňazí.

Rómovia majú celkovo problém s financiami a riadením rodinného rozpočtu. Sú často obeťami úžerníkov s vysokými úrokmi, s nelegálnymi spôsobmi vymáhania požičaných peňazí. Spoločenské a kultúrne bariéry sú príčinou nedôvery bánk a finančných inštitúcií voči rómskej komunite, a naopak.

Samotné finančné inštitúcie (rôzne druhy vrátane bánk) diskriminujú Rómov, často sú pre ne nedôveryhodní. Kvôli nízkej úrovni vzdelania Rómovia inštitúciám málo čo rozumejú. Tínedžeri vo vysokej miere nedokončujú školy (bez vyhliadky na lepšiu budúcnosť), a tým menej rozumejú finančným záležitostiam a dôsledkom nevýhodných pôžičiek od nebankových inštitúcií alebo od úžerníkov.

ETP Slovensko má skúsenosť, že prácou v malých skupinách v príjemnom prostredí komunitných centier je možné pomôcť Rómom získať také vedomosti, ktoré chránia ich samotných a zároveň im dodávajú sebadôveru.

V rámci vzdelávania sa preberajú témy, ako: pôžičky, hypotéky, sporenie, úroky, bezpečné výpožičky, rodinný rozpočet, úver, manažment peňazí, bankový účet, bankové služby, finančné plánovanie (krátkodobé a dlhodobé ciele), spotreba a výdavky, účty sporenia, vkladový certifikát, dlhopisy, výhodná úroková sadzba, investičný a sporiaci plán, ako si zarobiť peniaze legálne, vyhýbanie sa úžerníkom, racionálne nakupovanie atď.).

Na finančnom školení sa zúčastnilo viac ako 200 účastníkov z rôznych obcí a miest, v ktorých ETP Slovensko uskutočňuje svoje aktivity.

POHĽAD DO BUDÚCNOSTI

V spolupráci s obcou Nálepkovo a mestom Moldava nad Bodvou ETP Slovensko založilo dve nové neziskové organizácie s cieľom zabezpečovať bývanie pre rómske komunity prostredníctvom získania dotácie od Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR. ETP Moldava Housing, n.o. a ETP Slovensko – Housing – sociálny podnik, n. o., budú spolupracovať s novými nájomníkmi, aby si mohli klienti najprv našetriť na vylepšenie bývania a neskôr získať pôžičku na zmenu bývania na vyšší štandard. Zároveň sa bude klientom poskytovať pomoc pri hľadaní práce alebo zabezpečovaní sociálnych výhod personálnymi poradcami v komunitných centrách ako integrálna súčasť spojených aktivít organizácie ETP Slovensko a dvoch miestnych samospráv.

ĽUDIA

Kancelária v Košiciach

Ing. Slavomíra Mačáková, PhD. riaditeľka
Beáta Kopalová, manažérka služieb
Ing. Judita Gogová, finančná manažérka
Slavomír Kutaš, technický manažér
Graham Jeffs, koordinátor medzinárodnej spolupráce
Monika Doľaková, manažérka vzdelávania
Dana Doľaková, administratívna pracovníčka
Ing. Viliam Lupták, účtovník
Gabriela Valentovičová, koordinátorka zdravotného programu
Branislav Kráľovský, koordinátor humanitárnej pomoci
Ing. Peter Sovius, koordinátor humanitárnej pomoci
Peter Lipták, koordinátor humanitárnej pomoci
Štefan Suchodolinský, koordinátor humanitárnej pomoci

Kancelária v Levoči

RNDr. Miroslav Pollák, zástupca riaditeľky
Milan Rišš, koordinátor humanitárnej pomoci

Správna rada

Doc. RNDr. Vladimír Ira, CSc., predseda
Thomas Grey
RNDr. Miroslav Pollák
Doc. Ing. Ľudmila Komorová
Ing. arch. Katarína Štofanová
Ing. Milena Buksárová

Dozorná rada

Ing. Arpád Lörincz
Mgr. Peter Haňdiak
Ing. Roland Bušša

Organizácie spolupracujúce na projektoch s ETP Slovensko v roku 2007

Agentúra špecializovaných služieb pre autistov, nezisková organizácia, Slovensko
Autonomia Foundation, Budapešť, Maďarsko
Centrum komunitní práce, Česká republika
Fond TVOJ SPIŠ
Fridrich Ebert Stiftung, Slovensko
Manchester Metropolitan University, Veľká Británia
Mestský úrad Levoča
Mestský úrad Moldava nad Bodvou
Mestský úrad Spišské Podhradie
Mestský úrad Stará Ľubovňa
Medzinárodná organizácia pre migráciu, Slovensko
Ministerstvo kultúry SR
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR
Obecný úrad Dravce
Obecný úrad Holumnica
Obecný úrad Iliašovce
Obecný úrad Jablonov
Obecný úrad Nálepko
Obecný úrad Ostrovany
Obecný úrad Rudňany
Obecný úrad Spišská Teplica
Obecný úrad Spišský Hrhov
Obecný úrad Spišský Štvrtok
Obecný úrad Švedlár
Obecný úrad Žehra
Partnerstvo sociálnej inklúzie Košice
Powys Equal Partnership, Wales, Veľká Británia
Rada pre poradenstvo v sociálnej práci v Košiciach
Rómska tlačová agentúra, Slovensko
Slovenský rómsky skauting
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Poprad
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Stará Ľubovňa
Werk. Waardig, Belgicko
Winrock International, India
Združenie za sociálnu reformu, Slovensko

FINANČNÁ SPRÁVA 2007

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Pre zhromaždenie združenia ETP SLOVENSKO

Uskutočnili sme audit priloženej účtovnej závierky združenia ETP Slovensko (ďalej spoločnosť), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2007, výkaz ziskov a strát a poznámky za rok končiaci k tomuto dátumu, ako aj prehľad významných účtovných zásad a účtovných metód a ďalších vysvetľujúcich poznámok.

Zodpovednosť vedenia spoločnosti za účtovnú závierku

Vedenie spoločnosti je zodpovedné za zostavenie a objektívnu prezentáciu tejto účtovnej závierky v súlade so Zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení jeho dodatkov. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, implementáciu a zachovávanie interných kontrol relevantných pre prípravu a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti v dôsledku podvodu alebo chyby, ďalej výber a uplatňovanie vhodných účtovných zásad a účtovných metód, ako aj uskutočnenie účtovných odhadov primeraných za daných okolností.

Zodpovednosť audítora

Našou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto účtovnú závierku na základe nášho auditu. Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými auditorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov máme dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby sme získali primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

Súčasťou auditu je uskutočnenie postupov na získanie auditorských dôkazov o sumách a údajoch vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od rozhodnutia audítora, vrátane posúdenia rizika významných nesprávností v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítor berie do úvahy interné kontroly relevantné pre zostavenie a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky v účtovnej jednotke, aby mohol navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, nie však za účelom vyjadrenia názoru na účinnosť interných kontrol účtovnej jednotky. Audit ďalej obsahuje zhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosti účtovných odhadov uskutočnených manažmentom, ako aj zhodnotenie prezentácie účtovnej závierky ako celku.

Sme presvedčení, že auditorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočné a vhodné východisko pre náš názor.

Názor

Podľa nášho názoru účtovná závierka poskytuje pravdivý a objektívny pohľad na finančnú situáciu spoločnosti ETP SLOVENSKO, k 31. decembru 2007, na výsledky jej hospodárenia a peňažné toky za rok končiaci k danému dátumu v súlade so Zákonom o účtovníctve.

Košice, 3. júla 2008

Ing. Eva Gazdová
Licencia SKAU č. 628

SÚVAHA rok 2006 - 2007

(v tisícoch Sk)		
Aktíva	2007	2006
Hmotný investičný majetok	4 987	4 992
Odpisy	2 315	2 240
Finančný majetok hotovosť	161	47
Finančný majetok bankové účty	14 867	4 606
Pohľadávky, preddavky	16 045	17 487
Prechodné účty	0	0
Spolu	33 745	24 892
Pasíva	2007	2006
Základné imanie	1 009	1 009
Fondy organizácie	6	6
Výsledok hospodárenia	2 154	2 133
Výsledok hospodárenia	5 169	2 130
Prechodné účty	25 407	19 614
Spolu	33 745	24 892

Grants and contributions

2007

Kurz

Granty	SKK	USD	EUR
Habitat for Humanity International	785 447	34 344	
Open Society Institute	319 357	13 964	
Britská ambasáda	467 703		
Slovak AID	1 113 934	48 707	
IOM	22 224 182		661 434
EU Asia Pro-ECO Program	454 205		13 518
Ostatné finančné príspevky			
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (iniciatíva EQUAL)	3 497 439		
Celkom	28 862 267		

	2006 - 2007					
	2007		2006			
(v tisícoch Sk)	Nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť	Celkom	Nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť	Celkom
Výnosy						
Tržby za poskytnuté služby	37	0	37	99	84	183
Prijaté príspevky	31 706		31 706	8 466	158	8 624
Ostatné výnosy	133		133	21	86	107
Spolu	31 876	0	31 876	8 586	328	8 914
Náklady						
Spotreba materiálu a energie	18 128		18 128	782	3	785
Služby	13 009		13 009	7 368	100	7 468
Osobné náklady	210		210	82		82
Dane a poplatky	33		33	9		9
Odpisy	131		131	90		90
Ostatné náklady	345		345	562	139	701
Spolu	31 856	0	31 856	8 893	242	9 135
Hospodársky výsledok	20	0	20	-307	86	-221